

Vakcinācija pret Covid-19

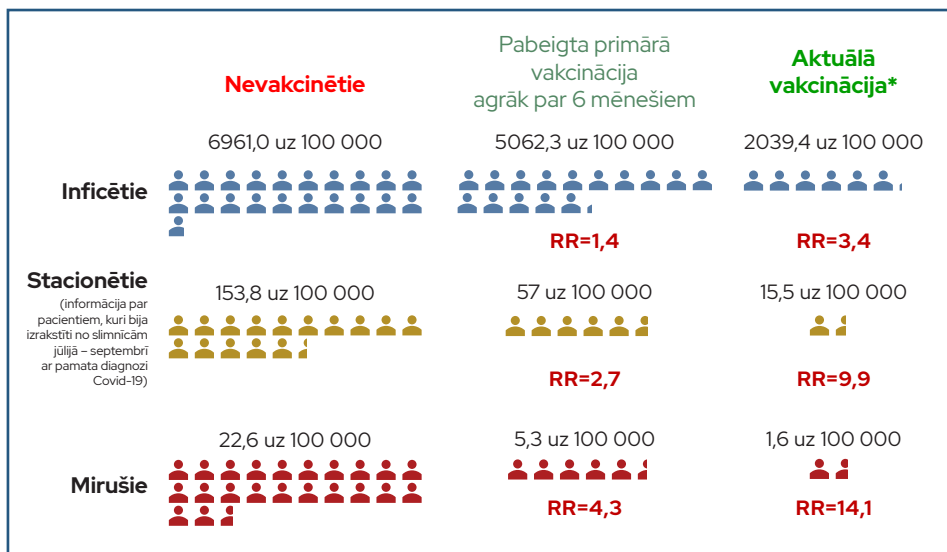
Kādi ir vakcinācijas ieguvumi? Kāpēc man būtu jāvakcinējas?

Vakcinācija ir viena no vissvarīgākajām lietām, ko varam darīt, lai pasargātu sevi no Covid-19 it sevišķi no slimības smagām formām, palīdzētu mazināt pandēmijas negatīvo ietekmi un apturētu jaunu SARS-CoV-2 vīrusa variantu parādīšanos (<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/covid-19-vaccines/advice>).

2022. gada otrā pusgada epidemioloģiskās uzraudzības dati liecina, ka pēdējo 6 mēnešu laikā pabeigta primārās vakcinācijas kurss vai veikta balstvakcinācija pret Covid-19 vairāk kā 3 reizes samazina risku saslimt ar Covid-19, salīdzinājumā ar saslimšanas risku nevakcinētām personām, būtiski samazina smagu slimības, hospitalizācijas (gandrīz 10 reizes mazāks risks) un nāves risku no Covid-19 (14 reizes mazāks risks).

Vai vakcinācija ir efektīvs līdzeklis cīņā ar Covid-19?

Vakcinācijas pret Covid-19 ietekme uz saslimstību ar Covid-19, hospitalizāciju un letālo iznākumu **2022. gada jūlijā – oktobrī**

Covid-19 gadījumi Latvijā 2022. gada jūlijā – oktobrī (salīdzinot intensitāti uz 100 000 iedzīvotājiem)

RR jeb relatīvais risks norāda uz to, cik reizes inficēšanās, stacionēšanās vai nāves risks ir mazāk vakcinētām personām salīdzinājumā ar nevakcinētām.
*Pēdējo 6 mēnešu laikā veikta balstvakcinācija vai pabeigta primārā vakcinācija.

- Jo vairāk vakcinētu cilvēku, jo lielāka iespēja pasargāt no smagas slimības gaitas cilvēkus, kas pieder riska grupām – cilvēkus ar hroniskām saslimšanām un cilvēkus ar imūnsupresiju.
- Vakcinējot lielu populācijas daļu, tiek samazināta iespēja vīrusam izplatīties un mutēt, radot aizvien jaunus vīrusa paveidus.
- Plaša vakcinācijas aptvere ir nodrošinājusi to, ka cilvēki slimo mazāk, vieglākās formās un retāk nonāk slimnīcā, kas mazinājis Covid-19 izraisīto slogu veselības aprūpes sistēmai.
- Visaptveroša un globāla Covid-19 vakcinācija ir spējusi radīt apstākļus, lai varam atgriezties pirmspandēmijas dzīves ritmā gan ikdienas dzīvē, gan plašākā, ekonomiskā mērogā.

Kas ir oriģinālā vakcīna?

Pirmās reģistrētās Covid-19 vakcīnas, kuru sastāvā izmantots tikai sākotnējais SARS CoV-2 vīrusa varianta pīķa proteīns.

Kas ir pielāgotā vakcīna?

Vakcīnas, kuru sastāvā ir antigēns pret diviem vīrusu tipiem: klasisko jeb sākotnējo Covid-19 paveidu un omikrona variantu. Tādā veidā nodrošināta lielāka aizsardzība pret pašreiz cirkulējošajiem SARS-CoV-2 vīrusa variantiem.

Pieaugušajiem un bērniem no 5 gadu vecuma izmantojamas pielāgotās vakcīnas, bet bērniem 6 mēn.- 4 gadiem – oriģinālās.

No kāda vecuma drīkst vakcinēties pret Covid-19 un ar kādu vakcīnu?

- No 6 mēnešu vecuma – vakcinācija ieteicama nopietnu hronisku slimību gadījumos, izmantojot oriģinālo vakcīnu (tikai primārā vakcinācija).
- 5-11 gadi – vakcinēties var ikviens ar pielāgotu vakcīnu Pfizer-BioNTech "Comirnaty Original/Omicron BA.4-5". Vakcinācija īpaši rekomendēta bērniem ar hroniskām saslimšanām un/vai imūnsupresiju.
- 12-17 gadi – vakcinēties var ikviens, ar pielāgotu vakcīnu.
- 18+ gadi – vakcinēties var ikviens ar pielāgotu vakcīnu.

Kam ir rekomendēta vakcinācija pret Covid-19?

Vakcinācija rekomendējama visiem iedzīvotājiem, levdējot veselības un epidemioloģiskos riskus īpaši tā tiek rekomendēta:

- senioriem vecumā no 65 gadiem;
- cilvēkiem ar hroniskām slimībām;
- grūtniecēm;
- imūnsupresētiem cilvēkiem un viņu ciešām kontaktpersonām;
- ilgstošas sociālās aprūpes centru iemītniekiem un viņu aprūpes personālam;
- veselības aprūpes darbiniekiem;
- izglītības iestāžu darbiniekiem.

Vai drīkst vakcinēt grūtnieces un mātes, kuras zīda mazuli?

Grūtniecēm īpaši rekomendēts saņemt Covid-19 vakcīnu. Vakcinācijas riski un ieguvumi izvērtējami kopā ar savu ģimenes ārstu vai ginekologu. Vakcinēt drīkst arī mātes, kuras zīda mazuli.

Kādas ir biežāk sastopamās blakusparādības pēc vakcinācijas?

Visbiežāk saņemti ziņojumi par blakusparādībām, kas norādītas vakcīnas lietošanas instrukcijā – nieze, pietūkums vakcīnas injekcijas vietā, paaugstināta temperatūra, drebuļi, nogurums, galvassāpes. Šīs blakusparādības izzūd dažu dienu laikā.

Cilvēkiem ir steidzami jāmeklē medicīniskā palīdzība, ja divu vai trīs nedēļu laikā pēc vakcinācijas ir kāds no šiem simptomiem:

- elpas trūkums,
- sāpes krūtīs,
- kāju pietūkums,
- pastāvīgas sāpes vēderā,
- stipras un ilgstošas galvassāpes,
- neskaidra redze,
- sīki asins plankumi zem ādas, ārpus injekcijas vietas,
- citas neparastas, nopietnas pazīmes.

Kad saņemt balstvakcināciju pret Covid-19?

- **3 mēneši** pēc pēdējās vakcīnas saņemšanas cilvēkiem no 65 gadu vecuma un imūnsupresētiem cilvēkiem;
- **6 mēneši** (bet ne ātrāk kā pēc 3 mēnešiem) pēc pēdējās vakcīnas saņemšanas pārējiem cilvēkiem;
- **4-6 mēneši** (bet ne ātrāk kā pēc 3 mēnešiem) pēc pārslimota Covid-19.

Kādas Covid-19 vakcīnas ir pieejamas Latvijā?

Originālās vakcīnas	Pielāgotās vakcīnas
Pfizer-BioNTech "Comirnaty"	<ul style="list-style-type: none">• Pfizer-BioNTech "Comirnaty Original/Omicron BA.1"• Pfizer-BioNTech "Comirnaty Original/Omicron BA.4-5"
Moderna "Spikevax"	Moderna "Spikevax bivalent Original/Omicron BA.1"
Janssen "Jcovden"	

Kur pieteikties vakcinācijai?

Pie ģimenes ārsta, ārstniecības iestādes vakcinācijas kabinetā vai tīmekļvietnē manavakcina.lv.

Kāpēc ir nepieciešams turpināt vakcināciju un veikt balstvakcināciju?

Zinātnisko pētījumu un epidemioloģiskās uzraudzības dati liecina, ka Covid-19 vakcīnas efektivitāte, novēršot infekciju vai smagas slimības norisi, laika gaitā samazinās, īpaši atsevišķām cilvēku grupām, piemēram, cilvēkiem vecumā no 65 gadiem un cilvēkiem ar imūndeficītu.

Covid-19 vīrusa jauno variantu parādīšanās vēl vairāk uzsvēr vakcinācijas, balstvakcinācijas un profilakses pasākumu nozīmi, kas nepieciešami aizsardzībai pret Covid-19. Balstvakcinācija pastiprina imūnreakciju un būtiski uzlabo aizsardzību pret smagu Covid-19 infekcijas norisi.

Pabeigts primārās vakcinācijas kurss un pēdējo 6 mēnešu laikā veikta balstvakcinācija būtiski samazina smagu slimības, hospitalizācijas un nāves risku no Covid-19.

Kāpēc nepieciešams vakcinēties, ja pēc saslimšanas ar Covid-19 var iegūt dabisko imunitāti?

Vakcinācija pret Covid-19 ir drošāks un uzticamāks veids, kā veidot imunitāti pret Covid-19, nekā iegūt to, slimojot ar Covid-19.

Covid-19 vakcinācija izraisa paredzamāku un stiprāku imūnreakciju nekā pēc inficēšanās ar Covid-19. Vakcinācija pārliecinoši lielākajai daļai cilvēku nodrošina augsta līmeņa aizsardzību pret Covid-19 un var nodrošināt papildu aizsardzību cilvēkiem, kuri tomēr saslimuši ar Covid-19.

Visas pašlaik pieejamās Covid-19 vakcīnas ir efektīvas, lai būtiski samazinātu risku saslimt ar Covid-19, sevišķi samazinātu smagas slimības klīniskās gaitas, stacionēšanas un nāves varbūtību.

Saslimšana ar Covid-19 var nodrošināt zināmu aizsardzību pret turpmāku saslimšanu, ko dažkārt sauc par "dabisko imunitāti", taču aizsardzības efekts, ko cilvēki iegūst, var atšķirties atkarībā no slimības smaguma pakāpes, vecuma un veselības stāvokļa, piem., blakussaslimšanu esamības, kā arī cirkulējošā vīrusa variantiem.

Tāpēc vakcinācija ir drošāks veids, kā izveidot aizsardzību, nekā saslimt ar Covid-19. Vakcinācija nodrošina imūno atbildes reakciju bez slimības. Saslimšana ar Covid-19 var izraisīt smagu slimības norisi vai nāvi, un nevar ticami prognozēt, kam būs viegla vai smaga slimības forma.

Saslimstot, infekcija izplatās sabiedrībā, bet vakcinēšanās var arī aizsargāt apkārtējos cilvēkus, jo īpaši cilvēkus, kuriem ir paaugstināts risks saslimt un slimot smagi.

Svarīgi atzīmēt, ka pēc inficēšanās ar Covid-19, cilvēkam var turpināties ilgstošas veselības problēmas un vakcinācija mazina arī šo risku.